

anbringe de ſtore Beløb, ſom Sorø Akademiſ FOND raader over, paa en beſtemt og ſærlig ſikret Maade, og naar han anſer det for fornødent at gaa til en lavere Rente, maa man høre ſig for denne Fordring alene af den Grund, at Adminiſtrationen overhovedet ikke der behøvede at ſpørge Rigsdaagen. Det var det ene Rentespørgsmaal. Det andet var Renterne til Skolefondene. Der var det oprindeligt anderledes. Der anſaa man det oprindeligt ikke for fornødent at gaa til en reduceret Rente. Smidleertid, ogſaa dette er blevet nødvendigt nu under Rigsdagens Behandling af diſſe Spørgsmaal, og ogſaa der højer man ſig da, der er ingen videre Konſeſſenſer i det, Adminiſtrationen kan ogſaa foretage diſſe Nedsættelser paa egen Haand, ja man kan vel endogſaa ſige, at ſkulde den viſe ſig uſornøden, er Adminiſtrationen ikke en Gang bunden til Nedsættelſen, fordi denne Poſt vedtages paa Finansloven. Men helt anderledes ſtiller det ſig ganſke viſt med Henſyn til de 2 andre Rentepoſter. Der er abſolut en Bæſenſforſkel mellem dem, og det, man er gaaet med til. Der er for det første Forlangendet om at nedsætte Renterne paa Domænehøndergodſet. Regeringen har under hele Finanslovens Behandling, ſaa vidt man har kunnet følge den, holdt meget beſtemt paa, at her var noget, man ikke vilde kunne gaa med til, og ſaa vidt man har kunnet forſtaa, indtrængende anmodet Landſtinget om at ſtøtte ſig i denne dets Stilling. Regeringen har givet ſine gode Grunde herfor. Af Henſyn til Finanſerne er det ikke nødvendigt, af Henſyn til vedkommende Debitorer er det opløſt, at det heller ikke er nødvendigt. Det drejer ſig for de enkelte Debitorer om gennemtillig ſaadan noget ſom lidt over to Kroner om Aaret, og der er kun meget ſaa, over for hvem det i det hele drejer ſig om Summer, der ere værd at tale om. At gaa til dette vil alſaa betyde, at man ſiger ſom ſaa: Uagtet der ikke er noget, der enten af finanſtelle Henſyn eller af Henſyn til de vedkommende taler for det, forlange vi dog at ſaa vort Duſſe oplydt; der er viſſe Borgere, der i øvrigt have haft Penge paa billige Billaar, ſom, fordi vi nu en Gang ville det ſaa, ſkulde have Penge yderligere billigt af Staten. Det forekommer mig at være lige ſaa urimeligt ſom det, Ekſcellencen Nellemann for et Par Aar ſiden ved ſin bevingede Betegnelse gav Udtryk ved at ſige, at man kunde i Birſeligheden lige ſaa godt forlange, at Staten med Henſyn til de den tilkommende Ydelſer ſkulde foretage en Reduktion over for enhver, hvis Naabn begynder med „B“. Der er ikke noget, der

taler for, at nogle Borgere her ſkulde have et beſtemt Gode, ſom Statens andre Borgere ikke ſkulde have. Men gælder dette nu over for Rentespørgsmaalet med Henſyn til Domænehøndergodſet, gælder det dog i endnu langt højere Grad over for de Ydelſer, der paahvile Ryttergodſejendommene, med Henſyn til hvilke det med Rette har været hævdet, at de ere at betragte ſom Realbyrder. Det er jo opløſt, at de hvile ikke paa Ejerne men paa Ejendommene; der gives ikke Obligationer for dem, det er ikke almindelige Prioriteter, men det er, ſom ſagt, Realbyrder, der følge med Hartkornet, kunne deles med Hartkornet, og Prioriteter blive de ſikkerlig ikke, fordi det tillige er beſtemt, at naar de ved Ejendommens Deling komme ned under et viſt Beløb, under 100 Kr., ſaa kunne og ſkulde de afløſes. Det er det eneſte, der er fremhævet tidligere ſom Motivering for, at de ikke ſkulde være Realbyrder. Man har oprindeligt næppe haft Ret til Udſtykning af denne Byrde til Staten, men idet Staten ſaa har givet Udſtykningsret, følger ganſke naturligt dermed, at Staten har ſagt: I kunne godt udſtykke, Byrden følger med de udſtykkede Parceller, dog ikke ned under 100 Kr. Man har alſaa viſt en Belvilje over for Debitorerne. Det eneſte ny Moment, der er kommet til — ſom jeg for Reſten ikke tror er noget nyt — er, at man ſiger: Staten har i 100 Aar viſt Vilje til at lade diſſe Byrder afløſe! Men ſkulde det give en Berettigelse til at ſtille diſſe Byrders Indhavere gunſtigere? Det er ligesaa urimeligt ſom, naar Drengen ønſkede et glædeligt Nytaar og motiverede Duſket om en lille Godtgørelſe derfor med, at det var ham, der plejede at laane Urtekræmmerens Trillevoagn. Der er ikke allermindſte Grund til, at dette Moment ſkulde føre til, at de paagældende ſkulde have en Ret til at ſaa deres Byrder reducerede. Nej, det, der er Tale om, er, at man til Folk, ſom have haft Penge paa meget gunſtige Billaar, ſkal ſige: I ſkulde endda have et lille Gratiale forud for Landets øvrige Borgere og det uden allermindſte Grund. Det eneſte Motiv der kunde være til at ſtille ſig ſempeligere over for diſſe Folk, ſkulde være det, at den ſyntende Rente vilde de ſaa Banſtelighed ved at nyde godt af, fordi de mødte med denne lille Byrde foran en 1ſte Prioritet. Men juſt idet man har givet og kunnet give dem den Indrømmelſe, at de kunne afløſe Byrden, er ogſaa dette Motiv borte. At det er en Realbyrde, have vi jo i øvrigt ogſaa Finansminiſterens klare Udtalelſe for, og med den ærede Formands Tilladelse vil jeg gerne oplæſe, hvad Finansminiſteren